

ከሳሻና ፈፈጅ

ሚሊዮን ሰማኝ

የህግ ባለሙያ ባለሀብት ሰው ዓይነት ሲታይ፣ በምንግዥ አገር አንድ ሰው ወንጀል ፈጽሟል ተብሎ ሲከሰስ፣ በመጀመሪያ ጥፋተኛ መሆኑንና አለመሆኑን ራሱ ተጠይቆ መልስ ይሰጣል። ጥፋተኛ ነኝ ካለ፣ ለጥፋቱ ተሰማሚ የሆነ ቅጣት በህጉ መሰረት እንዲቀበል ይደረጋል። ጥፋተኛ አይደለም ካለ ግን ከዳኛው በተጨማሪ 12 ሰዎች ያሉበት ሽንጎ (ጁሪ) በጥንቃቄ ተመርጦ ይሰየማል። ጉዳዩ በአቃቤ ህግ ከሳሻነት ይጀመራል። አቃቤ ህግ ምስክርቱን ይጠራል። ምስክርቱ አቃቤ ህግ የሚጠይቃቸውን ጥያቄዎች ከመለሱ በሁለት በተለምዶ መስቀልኛ ጥያቄ የምንላቸውን ጥያቄዎች በተከላካይ ጠበቃ በኩል ይቀርባሉ።

የተከላካይ ጠበቃ የሚሟገትለትን ሰው አጥፊ አለመሆን ለማረጋገጥ በተለያዩ ጥያቄ ያቃቤ ህግን ምስክርቱ ያጠይቃቸዋል። ምስክርቱንታቸው ውስጥ የሚይጣጣሙ ነገሮች ካሉ፣ ሽንጎው ፍርድን በሚሰጥበት ጊዜ ሊወስንባቸው ከሚችሉባቸው ነጥቦች መካከል እንዲሆኑ በማስታወሻ ይዞ ያስቀምጣቸዋል። አቃቤ ህግ የሚያቀርባቸውን ምስክርቱ ከጨረሰ በኋላ ምስክርቱ የማቅረቡ ስራ ወደ ተከላካይ ጠበቃው ይዞራል።

ተከላካይ ጠበቃ የሚሟገትለትን ሰው ወንጀልኛ አለመሆን በምስክርቱንታቸው ደረጋገጡልኛል ብሎ የሚተማመንባቸውን ሰዎች ይጠራል። በሽንጎው ፊት ጥያቄዎች ያቀርብላቸዋል። እያንዳንዱ ምስክር በተከላካይ ምስክር ተጠይቆ ሲያበቃ፣ አቃቤ ህግ ደግሞ የራሱን መስቀልኛ ጥያቄ መጠየቅ ይጀምራል። በዚህ ሁሉ ውስጥ የሽንጎው አባላት ፍርድን ለመሰጠት ይጠቅመናል የሚሉትን ማስታወሻ ባለማቋረጥ እየያዙ የተከላካሽን በደረሰኝነት ወይም ንጽሕና ለመፍረድ ጉዳዩን በከፍተኛ ኃላፊነት ይከታተላሉ።

በተጨማሪም የክሱን ጉዳይ በሚመለከት አቃቤ ህግም ሆነ ተከላካይ ካስፈለገ፣ የየራሳቸው ከፍተኛ ባለሙያ (ኤክስፐርት) ምስክርቱ ያዘጋጃሉ። መርሳት የሌለብን ሌላ ዋና ነገር፣ ገና ከሱ ከመመሰረቱ በፊት የወረዳው (እንደ ክሱ አይነት) የፌዴራሉ አቃቤ ህግ መሰሪያ ቤት አጥፊ ያለሆነን ሰው ላለመክሰስ በሚያደርገው ጥንቃቄ አያሌ ምርመራዎች በማድረግ በስህተት የተጠረጠሩ ሰዎችን ከመካከል አውጥቶ፣ ለአጥፊነቱ በቂ ማስረጃ አለኝ ያለውን ሰው ብቻ ለፍርድ ያቀርባል። በተጨማሪ የፖሊስ ለቦራቶርም በጥንቃቄ የተሰበሰቡትን ማስረጃዎች ከተከላካሽና ከክሱ ጋር የሚገናኙ ለመሆናቸው በቂ ምርመራ አድርጎ ትክክለኛው ተከላካሽ ይህ ሰው ነው ብሎ ለወረዳው ወይም ለፌዴራሉ አቃቤ ህግ ከሰጠው ረጋርት የተነሳ አጥፊ ነው የተሰለጠነ ሰው ይከሰሳል።

ይህ ሁሉ ሆኖ ግን ፍትህ እንዳይጓደል አቃቤ ህግ የተከላካሽን በደረሰኝነት አምንት ጥርጣሬ በሌለበት ማረጋገጫ ማስመከር ሲኖርበት ተከላካይ ጠበቃ ግን ተከላካሽ አጥፊ አለመሆኑን የማረጋገጥ ግዴታ እንዲኖረው የለበትም። የተከላካሽ አጥፊነት ማመን የማይችል መጠነኛ ጥርጣሬ መፍጠር ከቻለ ተከላካሽ በነጻ ይለቀቃል። አይፈረድበትም። የፋይል አቀራረብ ማስረጃ አሰባሰብና ሌሎችም ያሰራር መንገዶች በምንም አይነት ሁኔታ የተከላካሽን መብት በሚነካ መንገድ ተሰርተው ከነበረ ተከላካሽ በነጻ ይለቀቃል። እነዚህ ሁሉ መጥለያዎች የተደረጉት 12 የሽንጎ አባላትና በጥላታ ላይ የተሰየሙ ዳኛ ሊሳሳቱ እንደሚችሉ ስለሚታመንና ምናልባት የተከሰሰው ሰው አጥፊ ሳይሆን ለፈረድበት ይችላል በሚል ስጋት የተወሰዱ የጥንቃቄ እርምጃዎች ናቸው።

የሚገርመው ነገር ግን፣ መንግስት ይህን ያህል ጥንቃቄ ቢያደርግም፣ በቀርቦ የዲ.ኤን.ኤ. ሳይንስ አሁን ያለበት ደረጃ ላይ ከመድረሱ የተነሳ፣ አጥፍተዋል ተብለው ተፈርዶባቸው ለረጅም ዘመናት በአስር ቤት የማቀቁ ሰዎች ተፈቱ። ያለ ጥፋታቸው የሞት ፍርድ የተቀበሉ ሰዎችም እንዳሉ ጋዜጠኞች ዘገቡ። በአጭር አነጋገር የሰው ልጅ ለመፍረድ አሁንም ብቃት እንደሌለው ተረጋገጠ። ፍርድን የሚያውቅ እግዚአብሔር ብቻ ነው።

የለቦራቶሩ ምርመራ የመርማሪዎች መስቀልኛ ጥያቄ፣ የተበዳዮች አቤቱታ፣ የምስክርቱ ቃል፣ የጠበቃዎች ችሎታ ሊያወጣው የማይችለውን እውነት እግዚአብሔር ያውቀዋል። ለዚህ ነው እግዚአብሔር ብቻ ፍርድን ያውቃል የምንለው። ምክንያቱም እርሱ የማንም ማስረጃ አያስፈልገውም፣ የሽንጎ ምክር አያስፈልገውም። ረዳትም አያስፈልገውም። ምክንያቱም እርሱ ሳይይና ሳይውቅ የሚሆንና የሚደረግ ምንም ነገር የለም። በሌላ በኩል ግን ሰዎች ሊገኙ የሚችሉትን ማስረጃ ሁሉ ሰብስበው ሊያዩ የማይችሉት ነገር ደግሞ ስለሚኖር ይሳሳታሉ። ከዚያ የተነሳ ለፍርድ ብቁ አይደሉም።

ሁለት አይነት ሰዎች በቤተ ክርስቲያን (በአማኞች ጎብረት) ውስጥ ችግርን ሲፈጥሩ ይታያሉ። እነርሱም የመጀመሪያዎቹ የዲያብሎስን ስራ በመሻማት (ራእይ 12፥10) በሌሎች አማኞች ላይ ከስ ሲመሰርቱ የሚውሉ ሲሆኑ፤ ሁለተኛዎቹ ደግሞ ስለሚሰሙት ከስ በቂ እውቀት እንደሌላቸው ባለማውቅ የእግዚአብሔርን ስራ ካልሰሩ፣ የሚሉ በሌሎች ሲፈርዱ የሚውሉ ናቸው። ሁለቱም ለቤተ ክርስቲያን አንድነት ጠንቅ ከመሆናቸውም በላይ የራሳቸውን መንፈሳዊ ሕይወት አቀጭጨው የጎብረቶችን ግስጋሴ የሚያዳከሙ ናቸው። የእግዚአብሔር ቃል እነዚህን ሰዎች በሚመለከት የማይወላዳ መመሪያ ይሰጣል።

“ነገር ግን ወንድሞች ሆይ እናንተ የተማራችሁትን ትምህርት የሚቃወሙትን መለያዮችንና መሰናኪያን የሚያደርጉትን ሰዎች እንድትመለከቱ እለምናችኋለሁ። ከእነርሱ ዘንድ ፈቀቅ በሉኝ እንደገዘህ ያሉት ለገዛ ሆዳቸው እንጂ ለጌታችን ለእያሱስ ክርስቶስ እይዘዙምና በመልካምና በሚያቆላምጥ ንግግርም ተንኮል የሌለባቸውን ሰዎች ልብ ያታልላሉ።” (ሮሜ 16፥17-18)

“መለያዮችን የሚያነሳ ሰው ጠማማ እንዲሆን በራሱ ፈርዶ ኃጢአትን እንዲያደርግ አውቀህ አንድ ጊዜ ሁለት ጊዜ ከገሰጸከው በኋላ እንዲህ ከሚመስል ሰው ራቅ።” (ቲቶ 3፥10)

“እነዚህ የሚለያዩ ስጋውያንም የሆኑ መንፈሳዎች የሌላቸው ሰዎች ናቸው።” (ይሁዳ 1፥19)

ክሱን ለዲያብሎስ ፍርድን ደግሞ ሁሉን ማየት ለማችለው ለእግዚአብሔር ትተን፣ ከእግዚአብሔርና ከሰዎች ጋር በፍቅር እንመላለስ። ጌታ እንዳለ፣ ሕግ ነቢያት በዚህ ተሰቅለዋል። (ማቴዎስ 22፥36-40) እግዚአብሔር ይርዳን።